

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра юридичних дисциплін

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

з навчальної дисципліни «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
262 Правоохоронна діяльність (поліцейські)

за темою – «**Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності органів
поліції щодо розгляду та вирішення справ про адміністративні
правопорушення у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку**»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № _7__

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
Протокол від 29.08.2023 № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № _7__

Розглянуто на засіданні кафедри юридичних дисциплін Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ (*Протокол від
29.08.2023 № 1*)

Розробник: професор кафедри юридичних дисциплін Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор
юридичних наук, доцент Ващенко Світлана Сергіївна

Рецензенти:

професор кафедри адміністративного права та процесу Харківського
національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук,
професор, заслужений діяч науки і техніки Комзюк А. Т.;

План

1. Публічний порядок та публічна безпека як об'єкти (сфера) адміністративно-правового забезпечення.
2. Поняття, принципи та стадії кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку.

Література

Нормативна:

1. Про Національну поліцію : Закон України : від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 63. Ст. 2075.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. додаток до № 51. ст.1122.
3. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України; Статут від 15.03.2018 № 2337-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 29, ст.233

Основна (навчальна та наукова література):

1. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової ; [О. В. Джафарова, С. О. Шатрава, К. Л. Бугайчук та ін. ; передм. О. І. Безпалової] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 466 с.
2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України: Навч. посібник / За заг. ред. заслуженого юриста України В.А. Глуховері. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 264 с.
3. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції : Навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури». 2016. 336 с.
4. Шоптенко С. С. Адміністративно-юрисдикційна діяльність правоохоронних органів в Україні: монографія / за заг. ред. О. М. Музичука. Х.: Константа, 2018. 432 с.
5. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.
2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність міліції громадської безпеки: навч. посібник / С.М.Алфьоров, Т.П. Мінка , Р.В. Миронюк; за заг. ред.. С.М. Алфьорова; Дніпропетр. держ.ун-т внутр.справ. - Х.: Право, 2014.- с. 304.

1. ПУБЛІЧНИЙ ПОРЯДОК ТА ПУБЛІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ОБ'ЄКТИ (СФЕРА) АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У Законі України «Про Національну поліцію» замість термінів «громадський порядок» і «громадська безпека» використовуються інші – «публічна безпека і порядок»: у п. 1 ч. 1 ст. 2 одним із завдань поліції є надання поліцейських послуг у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. В академічному тлумачному словнику ук-раїнської мови громадський – такий, який виникає, відбувається в суспільстві або стосується суспільства, зв'язаний з ним, а публічний – який відбувається у присутності публіки, людей, або прилюдний, у будь-якому разі що під суспільством, що під публікою розуміються люди чи їх сукупність. А тому вважаємо зміст понять «громадський порядок», «громадська безпека» та «публічний порядок», «публічна безпека» рівними за обсягом. Термін «громадська безпека» вживається у п. 1 ч. 1 ст. 40 Законом України «Про Національну поліцію», що регламентує застосування технічних приладів і технічних засобів поліцейськими з метою «охорони громадської безпеки та власності»³⁶³, одночасно з поняттями «публічний порядок», «публічна безпека». Сьогодні в світі для позначення вищезазначених явищ застосовуються англійські словосполучення *public order* (перекладається як громадський порядок) і *public security* (громадська безпека). З урахуванням викладеного маємо думку, що законодавець в Законі України «Про Національну поліцію» під публічним порядком і публічною безпекою все ж таки розуміє громадський порядок і громадську безпеку. Новий термін «публічна безпека і порядок» пов'язаний більше зі створенням поліції нового європейського рівня, відповідно новою термінологією перекладом іншомовних словосполучень, а не зі зміною обсягів понять громадського порядку та громадської безпеки.

Публічний порядок та публічна безпека встановлюються й охороняються державою через її органи, забезпечення належного рівня їх існування, захист прав і свобод громадян, створення сприятливих умов для реалізації їх обов'язків. Недодержання належного рівня публічного порядку та безпеки всередині будь-якої країни спровокує хаос і безлад; існування та функціонування за таких умов громадського суспільства і, власне, держави неможливі.

Правопорушення у сфері публічного порядку існували у всі часи і у всіх без виключення державах. Лайка, розпивання алкогольних напоїв, паління у громадських місцях, насильство в сім'ї, невиконання батьками обов'язків щодо виховання дітей і сьогодні є найбільш розповсюдженими адміністративними правопорушеннями, закріплені у главі XIV КУпАП. Одним з основних нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, є КУпАП, зокрема, глава 14 «Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку». Можна стверджувати, що забезпечення публічної безпеки та публічного порядку – це галузь адміністративно-політична, в межах якої створюються нормальні умови для життєдіяльності людей у різних сферах суспільних відносин.

Незважаючи на те, що в законодавчих актах досить часто вживаються терміни «громадський порядок» і «громадська безпека», в жодному з них не закріплено їх загальні дефініції як категорії адміністративного права. -

Урадянському адміністративному праві громадський порядок визначався як урегульований правом і мораллю та іншими соціальними нормами порядок відносин у соціалістичному суспільстві, в якому кожен учасник повинен був суворо виконувати покладені на нього правові, моральні та інші обов'язки діяти відповідно до наданих йому законом прав. О.І.Ульянов громадський порядок визначає як «систему суспільних відносин, урегульованих нормами права й іншими соціальними нормами, що забезпечують спокій населення, повагу до суспільної моралі, добрості і гідності громадян у громадських місцях».

На підставі цих визначень ми можемо відокремити риси, що притаманні такій правовій категорії, як «публічний порядок»:

а) це система належних суспільних відносин, що складається у процесі регулювання певними нормами; переважно встановлюється в нормах права;

б) норми, що регулюють такі відносини, містяться не тільки у галузях адміністративного та кримінального права, також важливу роль відіграють як норми інших галузей права, так і такі категорії, як «мораль» та «звичай»;

в) певною мірою є регулятором громадської дисципліни;

г) забезпечує реалізацію прав і свобод людини і в той же час забезпечує виконання їх обов'язків;

г) за порушення громадського порядку правопорушник неодмінно понесе відповідальність;

д) забезпечується державними заходами.

Публічний порядок – це певна система суспільних відносин, що забезпечує можливість реалізації прав і свобод людини, а також виконання обов'язків, яка регулюється нормами права з дотриманням норм моралі та звичаєвого права, створюючи дисципліну в суспільстві шляхом забезпечення державними заходами. У юридичній науці традиційно розглядають громадський (публічний) порядок у широкому та вузькому значеннях, але погляди різних науковців дещо відрізняються в розкритті змісту цих двох значень. Це можна побачити з вищенаведеного, де мова йде переважно про громадський порядок саме у широкому розумінні.

Якщо говорити про публічний порядок як об'єкт адміністративно-правового забезпечення, то доречніше приділяти увагу саме вузькому значенню, оскільки воно передбачає систему суспільних відносин, пов'язаних із знаходженням людей у громадських місцях (ст. 1751 і 182 КУпАП). Так, В. В. Доненко зазначає, що у вузькому (спеціальному) розумінні громадський порядок – це частина загального поняття, якою є система врегульованих юридичними нормами відносин, що складаються у випадках, коли фізичні особи перебувають у громадських місцях, і захищаються від порушень заходами державного примусу. Важко не погодитися з висловом А. М. Подоляки про те, що «практично всі дослідники обмежують просторові межі, в яких охороняється громадський порядок, тільки громадськими місцями. Під ними

розуміються громадські місця, доступні для невизначеного кола осіб (вулиці, парки, громадський транспорт, місця масового відпочинку).

Публічний порядок у вузькому розумінні, тобто як об'єкт адміністративно-правового забезпечення – це такий стан суспільства, за якого забезпечується правомірна поведінка громадян у громадських місцях, коли останні без перешкоджань можуть реалізовувати свої права і обов'язки, знаходячись у спокійній та мирній обстановці, яка забезпечується певними державними органами, зокрема органами внутрішніх справ. Неможна підмінити широке та вузьке розуміння громадського порядку одне одним, ці два визначення існують окремо і вживаються окремо одне від іншого у міру необхідності. *На основі зазначеного сформулюємо ознаки, які притаманні публічному порядку (у вузькому значенні):*

- встановлюється у громадських місцях;

- його дотримання залежить від моральних якостей громадян, а також від їх належної поведінки;

- контроль за дотриманням покладається переважно на органи внутрішніх справ;

- дотримання публічного порядку сприяє спокійному та мирному існуванню.

Правові норми покликані регулювати такі суспільні відносини, які не можуть бути врегульовані соціальними нормами, тобто більш складні та значні. Однак дія основних засобів була б малоефективною без похідних, маємо на увазі те, що саме за допомогою вищезазначених засобів створюються певні органи та установи, метою яких є реалізація в необхідному обсязі суспільних відносин, що складаються між державою в особі її органів і громадянами та визначають їх компетенцію та сферу впливу. Все це окреслює зміст публічного порядку, який впливає з цілей його забезпечення.

Зміст публічного або громадського порядку нерозривно пов'язаний з поняттям «публічна безпека». Співвідношення цих понять доволі жваво обговорюється в юридичній науці, зокрема вченими адміністративного та кримінального права. Це обумовило появу декількох підходів із приводу вирішення цього питання. Перша група вчених (М. І. Єропкін, Л. Л. Попов, Г. А. Туманов, І. І. Вере-меєнко) вважають, що поняття публічного порядку не тільки ширше за поняття публічної безпеки, а й охоплює його. Вони обґрунтовують це тим, що при визначенні змісту публічного порядку посиляються на ознаки, які притаманні публічній безпеці. Друга група вчених (представником якої є П. С. Матишевський), навпаки, зазначають, що до поняття публічної безпеки входить поняття публічного порядку, звужуючи зміст останнього. Третя група вчених (Р. М. Ширшикова та Ф. Є. Колонтаєвський) наполягають на тому, що ці два поняття в юридичній доктрині існують окремо одне від одного, при цьому мають досить тісний зв'язок. Підтримуючи останню точку зору, погоджуємося з Ю. Ю. Азаровим, який у розгляді змісту категорії «громадська безпека» акцентує увагу на її співвідношенні з «громадським порядком» та підкреслює особливу актуальність цього питання з огляду на

відсутність у вітчизняній правовій науці єдиного підходу щодо тлумачення вказаних термінів³⁷².

Із дефініцією поняття «публічна безпека» у вітчизняному законодавстві склалася аналогічна ситуація, що й із категорією «публічний порядок».

Пропонуємо розглядати публічну безпеку у двох значеннях: широкому та вузькому.

Публічна безпека у широкому розумінні – це уся сукупність прав (майнових і немайнових) і свобод громадян (які гарантовані Конституцією та іншими законами України), охорона традицій суспільства та звичаїв, які склалися в ньому, забезпечення мирного життя. У вузькому розумінні публічна безпека являє собою тільки ті відносини, які складаються з приводу (управлінської) адміністративно-політичної діяльності: встановлення у законах та підзаконних нормативно-правових актах форм, засобів та цілей діяльності державних органів, що забезпечує стабільне суспільне функціонування в екстремальних і побутових ситуаціях. Коли ми говоримо про публічну безпеку як об'єкт адміністративно-правового забезпечення, необхідно говорити про публічну або громадську безпеку у вузькому розумінні. Тому що в останньому випадку йдеться про відносини, що виникають між громадянами у процесі їх повсякденного життя: знаходження у громадських місцях, спілкування з іншими людьми, яке неодмінно регламентується різними правовими нормами, (суспільними) правилами та звичаями. *Виходячи з визначення поняття «публічна безпека» у широкому розумінні, можемо виділити її ознаки:*

а) це суспільні відносини, що забезпечують стан захищеності суспільства та держави;

б) суспільні відносини повинні підтримуватися на нормальному, життєво достатньому рівні, тобто наявна необхідність охорони прав і свобод громадян;

в) положення щодо публічної безпеки, її принципи, цілі, засоби закріплені у законодавчих актах;

г) діяльність держави в особі її уповноважених органів спрямована не тільки на охорону, а ще й на регулювання публічної безпеки;

г) за порушення публічної безпеки встановлюється відповідальність у рамках українського законодавства;

д) громадська безпека включає в себе, крім правових норм, традиції та звичаї, які склалися в суспільстві.

Категорія «публічна безпека» у вузькому значенні має власні специфічні риси:

– це суспільні відносини адміністративно-правового характеру;

– регулюється на рівні законів та переважно підзаконних нормативно-правових актів;

– за порушення норм, що регулюють сферу забезпечення громадської безпеки, настає виключно адміністративно-правова відповідальність;

– поняття «публічна безпека» у цьому випадку більше стосується побутових ситуацій, які переважно виникають у громадських місцях;

– нерозривний зв'язок не тільки з побутовими, а й з екстремальними ситуаціями;

– публічна безпека у спеціальному розумінні в основному за-безпечуються роботою уповноважених органів.

Публічна безпека як об’єкт адміністративно-правового за-безпечення – це суспільні відносини адміністративно-правового (управлінського) характеру з приводу забезпечення миру та без-пеки у побутовому житті та під час виникнення екстремальних ситуацій шляхом прийняття переважно підзаконних норматив-но-правових актів (інструкцій, постанов, розпоряджень) та за-безпечення їх дії встановленням адміністративної відповідаль-ності та роботою державних органів і громадських організацій.

Публічна безпека як об’єкт адміністративно-правової охорони та захисту є станом захищеності нормами адміністративного права суспільних відносин, які виступають значною соціальною цінністю та спрямовані на створення умов для максимально повного дотри-мання прав і свобод людини та громадянина, законних інтересів суспільства й держави, захисту їх від негативного впливу факторів, що виникають у результаті явищ природного, техногенного, біоло-гічного або соціального характеру, недопущення та припинення протиправних посягань та мінімізації їх негативних наслідків .

Пропонуємо в категорії публічної безпеки як об’єкта адмініст-ративно-правового забезпечення виділити такі елементи: цілі, ме-тоди (засоби) досягнення цих цілей і безпосередньо зміст. Мету забезпечення та охорони публічної безпеки можна окреслити як охорону майнових та немайнових прав суспільства від неправомір-них посягань у повсякденному житті й під час виникнення екстре-мальних і надзвичайних ситуацій. Основним засобом охорони та регулювання публічної безпеки є норми права. Зміст публічної без-пеки становлять суспільні відносин, які виникають у процесі реалі-зації правових і технічних норм, що *спрямовані* на забезпечення безпеки населення, а також пов’язані з попередженням небезпечних загроз для життя і здоров’я людей.

Розглядаючи взаємозв’язок понять «публічний порядок» та «публічна безпека», необхідно враховувати ще одне поняття – «особиста безпека», оскільки саме ці три взаємопов’язані елемен-ти обумовлюють єдність та комплексність методів щодо забезпе-чення, регулювання та охорони публічного порядку та безпеки як об’єктів адміністративно-правового забезпечення. У процесі охо-рони та забезпечення публічного порядку та публічної безпеки так чи інакше автоматично зачіпаються інтереси не тільки держа-ви чи усього суспільства, а й неодмінно безпека та охорона майно-вих і немайнових прав кожної людини, кожного громадянина як структурної одиниці всього суспільства. **Особиста безпека** – це такий стан захищеності кожної особи, який встановлюється переважно нормами адміністративного та кримінального за-конодавства, при якому не виникає безпосередніх загроз її життю, здоров’ю та особистій свободі та підтримується нор-мальний рівень життя. Це все дає підстави для виокремлення спільних та відмінних рис публічного порядку і публічної безпеки як об’єктів адміністративно-правового забезпечення. *До спільних рис слід віднести:*

1) те, що ці дві категорії становлять суспільні відносини, які охороняються державою шляхом установлення норм адміністративного та кримінального законодавства, переважно органами внутрішніх справ;

2) наявність тісних зв'язків безпосередньо самих сфер громадського життя і велика кількість спільних рис дозволяють сприймати їх як дуже близькі категорії, зокрема з приводу забезпечення мирної та безпечної життєдіяльності, захисту прав, свобод і законних інтересів кожної людини;

3) поняття публічної безпеки та публічного порядку переважно стосується побутових і екстремальних ситуацій, які переважно виникають у громадських місцях.

До відмінностей можемо віднести такі риси:

1) публічний порядок, у першу чергу, забезпечує можливість реалізації прав і свобод людини, а також створення умов для належного виконання обов'язків, а публічна безпека – забезпечення миру та безпеки у побутовому житті та під час виникнення екстремальних ситуацій і недопущення та ліквідацію впливу шкідливих і несприятливих умов;

2) публічний порядок регулюється та забезпечується нормами права з дотриманням норм моралі та звичаєвого права, а публічна безпека регулюється переважно нормами права та правилами: технічними, техніко-юридичними.

2. ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ ТА СТАДІЇ КВАЛІФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ

Поняття «адміністративно-правова кваліфікація» є узагальнюючим, широким поняттям, до обсягу якого буде входити не тільки безпосередньо сам процес кваліфікації адміністративних правопорушень, а й інша кваліфікація. Зокрема у сфері публічного управління, яка є предметом регулювання саме адміністративного права. «Кваліфікація адміністративного правопорушення (проступку)» та «адміністративно-правова кваліфікація» співвідносяться між собою як частина та ціле. Стосовно понятійного апарату цих категорій зауважимо, що вживання терміна «адміністративно-правова кваліфікація» щодо адміністративних правопорушень, на нашу думку, не буде помилкою за уточнення, про які самі проступки йдеться, у всіх інших випадках це може трактуватися як неточність формулювання, що може призвести до плутанини й підміни понять, їх зайвого розширення чи, навпаки, звуження.

Для процесу кваліфікації адміністративного проступку (делікту) дія чи бездіяльність суб'єкта повинна відповідати ознакам адміністративного правопорушення:

– по-перше, тому що адміністративне правопорушення має певну зовнішню форму або зовнішній прояв – це дія чи бездіяльність; внутрішня ж форма правопорушення – розумова діяльність

– по-друге, дія або бездіяльність повинна характеризуватися суспільною шкідливістю, тобто в такій ситуації може виникнути загроза заподіяння шкоди чи така шкода буде реально заподіяна забезпеченню публічного порядку, власності, правам та свободам громадян чи встановленому порядку управління; людини, якщо вона не знайшла свого зовнішнього відображення, не підпадає під норми адміністративно-правової відповідальності;

– по-третє, дія (бездіяльність) обов’язково повинна мати про-типравний характер, це означає, що в адміністративно-правових нормах повинна міститись пряма вказівка на заборону такої дії (бездіяльності);

– по-четверте, обов’язковою ознакою адміністративного пра-вопорушення є наявність вини – внутрішнє, психічне ставлення людини до власної дії (бездіяльності) та до наслідків, які така дія (бездіяльність) може викликати;

– по-п’яте, за відповідну дію або бездіяльність повинно бути передбачено на законодавчому рівні застосування адміністратив-ного стягнення.

Якщо такі ознаки будуть відсутні, то ми можемо говорити про те, що вчинене діяння не буде адміністративним правопорушенням – це буде інший вид кваліфікації, зокрема кримінальна, цивільна і т.п.

Невирішеним залишається питання про співвідношення таких двох понять як «адміністративне правопорушення» та «адміністра-тивний проступок», до того ж законодавець не розрізняє ці два по-няття. У загальній теорії права правопорушення поділяються на злочини та проступки, а вже серед проступків виділяють адмініст-ративні, цивільно-правові, дисциплінарні та інші. Розглядаючи на-ведене з урахуванням проведення сьогодні реформи кримінальної юстиції та впровадження Кодексу про кримінальні проступки, ми вважаємо, що немає необхідності «переносити практику криміна-льного права на адміністративне». Оскільки злочини та криміналь-ні проступки будуть поділятися за ознакою суспільної небезпечнос-ті на небезпечні та менш небезпечні, а будь-які адміністративні правопорушення самі по собі є малонебезпечними. Таким чином, у розмежуванні адміністративного правопорушення та адміністрати-вного проступку немає ні теоретичної, ні практичної необхідності.

Будь-то загальне поняття «адміністративно-правова кваліфі-кація» чи поняття «кваліфікація адміністративного правопору-шення», кваліфікацію можна розділити на два види: офіційну та неофіційну. Офіційна кваліфікація проводиться спеціально упов-новаженими суб’єктами, яким законом надано на це право, в тому числі уповноваженими на те співробітниками органів поліції. Не-офіційна кваліфікація може проводитись як звичайними громадя-нами у процесі обговорення життєвих подій, студентами юридич-них вищих навчальних закладів, так і науковцями, в останньому випадку можемо говорити про доктринальну (наукову) кваліфіка-цію. Різними є й результати таких двох видів кваліфікації: офіційна обов’язково породжує юридичні наслідки, наприклад такі, як відне-сення того чи іншого правопорушення до адміністративного та накладення стягнення, передбаченого адміністративним законо-давством, чи, навпаки, виключення можливості накладення такого стягнення, оскільки таке правопорушення може мати ознаки зло-чину чи

взагалі не бути правопорушенням; неофіційна кваліфікація не породжує взагалі жодних наслідків, у той час коли доктринальна кваліфікація може формувати понятійний апарат, який, у свою чергу, забезпечить методологічну базу для більш чіткого процесу кваліфікації. Надалі у роботі ми будемо говорити про офіційну кваліфікацію.

Урахувавши всі вищевикладені думки, ми пропонуємо розглянути «адміністративно-правову кваліфікацію» у двох значеннях: широкому та вузькому, при цьому слід враховувати те, що в останньому випадку обсяг змісту категорії «адміністративно-правова кваліфікація» буде збігатися зі змістом поняття «кваліфікація адміністративного правопорушення».

Визначимо ознаки, притаманні такому явищу, як «кваліфікація адміністративного правопорушення»:

- це розумовий, логічно побудований процес пізнання;
- такий процес спрямований на пізнання безпосередньо адміністративного правопорушення чи проступку, а точніше, його юридично значущих ознак, які призводять до заподіяння шкоди суспільству;
- під час кваліфікації будь-яке адміністративне правопорушення підлягає юридичній оцінці, тобто встановленню відповідності конкретній нормі законодавства про адміністративні правопорушення;
- суб'єктами кваліфікації можуть бути лише органи (посадові особи), які уповноважені на це законом (в іншому випадку така кваліфікація не приведе до юридичних наслідків і не матиме правового результату, отже, не буде офіційною);
- кінцевий результат кваліфікації у формі висновку одержує документальне закріплення (будьто квитанція про сплату штрафу чи постанова суду про застосування адміністративного арешту);
- кваліфікація адміністративного правопорушення (проступку) тягне за собою наслідки накладення адміністративного стягнення, тобто застосування адміністративно-правової санкції до правопорушника.

Взагалі визначення ознак, притаманних тому чи іншому поняттю, відіграє неабияку практичну роль, оскільки саме поняття наповнюється як загальними рисами, що притаманні усім його родовим поняттям, так і власними специфічними властивостями. Таким чином, через виділення чіткого переліку рис обох понять можна не тільки розкрити їх зміст, а також виділити те, що їх об'єднує та розрізняє. *До ознак адміністративно-правової кваліфікації можна віднести такі:*

- це широке, узагальнююче поняття;
- являє собою процес оцінювання вчиненого діяння;
- оцінюються виключно зовнішні ознаки дії чи бездіяльності, які дають змогу провести подальшу кваліфікацію адміністративного проступку або правопорушення;
- у результаті здійснення такої кваліфікації діяння може бути взагалі не визначене як адміністративний проступок;
- висновок кваліфікації може й не бути оформлений документально.

Адміністративно-правова кваліфікація у широкому розу-мінні – це процес пізнання та оцінювання зовнішніх ознак по-ведінки, що проводиться суб'єктами адміністративних відносин і як результат має віднесення діяння до адміністративного пра-вопорушення чи невизнання його таким узагалі.

Адміністративно-правова кваліфікація у вузькому розумін-ні, тобто кваліфікація адміністративного правопорушення, – це діяльність спеціально уповноваженого органу (посадової осо-би) щодо пізнання (визначення) юридично значущих ознак діяння (правопорушення), їх аналіз, узагальнення та співстав-лення з ознаками юридичного складу проступку, визначеного законодавством про адміністративні правопорушення.

Надалі зосередимо увагу на кваліфікації адміністративного правопорушення як такій, що має місце під час розгляду та вирі-шення справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпе-чення публічної безпеки і порядку органами поліції. Попередні умо-ви кваліфікації адміністративного проступку поділяються на: фак-тичну, а саме діяння, яке за своїми зовнішніми ознаками схоже на адміністративний проступок, та юридичну – відповідну норму в адміністративно-деліктному законодавстві. Для кваліфікації адміні-стративного правопорушення передумовою є дія чи бездіяльність, яка апріорі – адміністративне правопорушення (проступок), а суть

такої кваліфікації полягає вже у співставленні їх складів з ознаками правопорушень, що передбачені законодавством про адміністрати-вні правопорушення.

Кваліфікація адміністративних правопорушень проводиться різними суб'єктами на різних стадіях адміністративно-процедурної діяльності. Серед останніх, за загальним правилом, виділяють: по-рушення провадження в адміністративній справі; розгляд і прий-няття рішення в адміністративній справі; виконання рішення в адміністративній справі; оскарження та перегляд рішення в адміні-стративній справі.

Зі стадій адміністративно-процесуальної діяльності особливе значення мають перша, друга та остання, тому що саме на них здій-снюється кваліфікація адміністративного правопорушення. На ста-дії порушення провадження адміністративної справи приймається важливе рішення – чи є взагалі вчинене діяння адміністративним правопорушенням, а тому має місце адміністративно-правова ква-ліфікація. На стадіях розгляду та перегляду рішення приймається рішення стосовно вчиненого діяння, його безпосередньої кваліфі-кації як адміністративного проступку, а також визначення конкрет-ної норми адміністративного законодавства, яка буде застосовува-тись щодо конкретного діяння. Теоретично можна уявити, що в разі перегляду рішення в адміністративній справі перед суб'єктом ква-ліфікації постане питання про правильність визначення вчиненого діяння як адміністративного правопорушення чи адміністративно-го проступку, але на практиці навряд чи це буде мати місце. Та все ж таки, якщо на стадії розгляду адміністративної справи можна гово-рити про кваліфікацію адміністративного правопорушення,

то на стадії перегляду, крім двох указаних категорій, додається ще одна – адміністративно-правова кваліфікація.

Кваліфікація адміністративного правопорушення має власні завдання, що втілюються в її функціях: онтологічній, соціально-політичній, логічній, психологічній, гносеологічній, практично-прикладній, конкретизаційній, превентивній та виховній.

Онтологічна функція має місце під час визначення наявності у вчиненому діянні ознак, що характеризують склад адміністративного проступку. На основі такого аналізу робиться висновок про те, чи є діяння правопорушенням узагалі, а якщо є, то яким саме (адміністративним, кримінальним і т. п.).

Соціально-політична функція полягає в тому, що діяння особи буде кваліфікуватися за ознакою суспільної шкідливості, тобто саме з позиції тяжкості заподіяної шкоди особі, суспільству та державі.

Психологічна функція. Нами вже не раз підкреслювалось, що процес кваліфікації – не що інше, як розумовий процес її суб'єкта, який, у свою чергу, є психологічним.

Логічна функція впливає з того, що сама по собі адміністративно-правова кваліфікація являє собою логічний процес, який здійснюється на основі та за допомогою законів логіки.

Гносеологічна функція втілюється у накопиченні теоретичних навичок щодо кваліфікації адміністративних правопорушень і забезпечує формування відповідної інформаційної бази. Під інформаційною базою у цьому контексті ми маємо на увазі сукупність практичних і теоретичних знань суб'єкта, уповноваженого проводити кваліфікацію адміністративних правопорушень, зокрема у сфері забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. Також накопичення практичних навичок щодо проведення кваліфікації адміністративних проступків, тобто певного досвіду, буде знижувати випадки помилкової кваліфікації.

За допомогою *практично-прикладної функції* здійснюється безпосередньо сам процес кваліфікації адміністративного проступку, під час здійснення якого в суб'єкта формуються практичні навички щодо проведення кваліфікації тих чи інших деліктів, прискорюється її здійснення та підвищується професійний рівень суб'єкта, що її проводить.

Конкретизаційна функція кваліфікації адміністративного делікту виявляється у співставленні вчиненого проступку з нормами адміністративно-деліктного законодавства та обранні саме тієї норми права, якій він відповідає.

Адміністративно-правова кваліфікація має важливе значення у сфері попередження правопорушень, а правильна кваліфікація створює умови для зниження кількості адміністративних правопорушень та проступків. Саме у такому сенсі слід розглядати *превентивну функцію* кваліфікації адміністративного правопорушення.

Виховна функція кваліфікації адміністративного проступку буде впливати з попередньої функції, оскільки точна кваліфікація діяння та справедливо призначені санкції за нього певною мірою будуть мати вплив на рівень правосвідомості суспільства і сприяти формуванню правової поведінки

всередині нього. Таким чином виховувати громадян щодо дотримання норм законодавства (зокрема адміністративного) та поваги до закону.

Підставою проведення попередньої кваліфікації є здійснення протиправного, винного діяння особи. Серед найпоширеніших випадків виявлення діяння, яке за зовнішніми ознаками схоже з

адміністративним проступком, можна виділити: безпосереднє його виявлення суб'єктом кваліфікації або отримання повідомлення про нього в усній або письмовій формі. Завдання суб'єкта – кваліфікувати дане діяння як правопорушення, далі як адміністративне правопорушення (негативна адміністративно-правова кваліфікація), а потім як адміністративне правопорушення, що посягає на громадський порядок та громадську безпеку.

Процедура адміністративно-правової кваліфікації – це встановлений адміністративно-правовими нормами порядок діяльності уповноважених адміністративно-юрисдикційних органів або їх посадових осіб, спрямований на встановлення відповідності ознак здійсненого особою діяння ознакам складу адміністративного проступку, закріпленого в законодавстві про адміністративні правопорушення. Така діяльність повинна здійснюватися з дотриманням певних правил, етапів і стадій її проведення.

Стадіями кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку є:

1. Вибір адміністративно-деліктної норми у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, зміст якої відповідає вчиненому проступку.

2. Визначення відповідності між юридичним складом обраної адміністративно-правової норми та юридично значущими ознаками протиправного посягання.

3. Юридичне закріплення кваліфікації діяння.

Кожній стадії відповідають певні етапи, розглянемо їх детальніше. Вибір адміністративно-деліктної норми у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, зміст якої відповідає вчиненому проступку, – це перша стадія здійснення кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, яка має місце безпосередньо під час виявлення адміністративного проступку. На зазначеній стадії робиться попередній висновок про наявність саме адміністративного правопорушення, а не кримінального чи цивільного, попередньо обирається відповідна адміністративно-деліктна норма або декілька таких норм, як наслідок, виключається застосування інших норм адміністративного законодавства. Етапами, які характеризують першу стадію, є:

а) встановлення усіх фактичних даних учиненого посягання;

б) систематизація фактичних даних проступку;

в) визначення конкретних сфер, на яке посягає діяння (наприклад, сфери: публічного порядку, публічної безпеки, державного

управління, захисту прав людини та охорони прав і інтересів неповнолітніх, охорони здоров'я населення, суспільної моралі і т.п.);

г) попереднє визначення адміністративно-деліктних норм, які підлягають застосуванню у даному випадку.

На другій стадії необхідно встановити відповідність між юри-дичним складом обраної адміністративно-деліктної норми та юри-дично значущими ознаками протиправного посягання. Проте, спо-чатку слід вирішити питання про: належність розгляду даної спра-ви до компетенції органу, який її розглядає; правильність складан-ня протоколу про адміністративне правопорушення та інших мате-ріалів, з яких складається справа про адміністративне правопору-шення; сповіщення осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду; витребування за необхідності необхідних додат-кових матеріалів; задоволення чи незадоволення клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності (потерпіло-го, законних представників, адвоката) (ст. 278 КУпАП). Необхідно також заслухати осіб, які беруть участь у розгляді справи, дослі-джують докази і вирішують клопотання (ст. 279 КУпАП). Далі слід виокремити юридично значущі обставини адміністративного про-ступку та співставити їх з конкретним складом адміністративного правопорушення, який міститься в адміністративно-деліктній нор-мі, обраній на першому етапі, а за необхідності провести розмежу-вання з однорідним кримінальним правопорушенням.

Потім установлюються об'єктивна сторона, суб'єкт і суб'єк-тивна сторона вчинюваного посягання (оскільки його об'єкт був визначений на першій стадії). На цій стадії треба орієнтуватися на склад адміністративного правопорушення, тому що саме склад ад-міністративного проступку дає уявлення про ті юридично значущі ознаки, які слід установити або встановити факт їх відсутності для кваліфікації за обраною нормою адміністративного законодавства. Він також є своєрідною підказкою щодо тих ознак, які слід вважати юридично значущими. Якщо хоча б одна ознака, яка відповідає складу адміністративного правопорушення, буде відсутня, це є при-водом для висновку про те, що обрана норма не підлягає застосу-ванню, та для пошуку іншої адміністративної норми. У випадку відсутності збігу з усіма складами адміністративно-деліктних норм можна говорити про те, що кваліфікація на першому етапі була про-ведена неправильно, а правопорушення може виявитись дисциплі-нарним, трудовим і т.п. або взагалі не бути правопорушенням.

Етапами, що характеризують другу стадію, будуть:

а) оцінка доказів учиненого посягання в межах справи про ад-міністративні правопорушення;

б) остаточне визначення адміністративно-деліктної норми у вищезазначених сферах;

в) перевірка фактично встановлених обставин справи з метою виключення наявності ознак, що виключають адміністративну від-повідальність (унаслідок їх малозначності);

г) оцінка посягання за умови його вчинення кількома особами або, навпаки, вчинення правопорушником декількох адміністрати-вних проступків (факультативний етап);

д) розмежування визначеної адміністративно-деліктної норми від однорідної – кримінальної (факультативний етап).

Таким чином, на цій стадії з'ясовуються остаточні факти: вчинення адміністративного проступку; наявності підстав для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації (трудового колективу); наявності вини особи, яка його вчинила, і чи підлягає особа адміністративній відповідальності; наявності або відсутності обставин, які обтяжують чи пом'якшують адміністративну відповідальність; заподіяння майнової шкоди (ст. 280 КУпАП), а також інші умови, що мають значення для правильної кваліфікації адміністративних проступків і вирішення справи.

Юридичне закріплення кваліфікації діяння – третя і остання стадія кваліфікації адміністративного правопорушення. Уповноважений суб'єкт, який проводив кваліфікацію, закріплює результати проведення кваліфікації адміністративного правопорушення у постанові у справі про адміністративне правопорушення або рішенні (у випадку, якщо суб'єктом здійснення кваліфікації є виконавчий орган сільської, селищної, міської ради). Постанова чи рішення приймаються на підставі висновків, отриманих із двох попередніх стадій. Винесене рішення є обов'язковим і тягне за собою певні юридичні наслідки. На цій стадії реалізуються такі етапи:

а) узагальнення результатів, отриманих на попередніх двох стадіях;

б) мотивування кваліфікації;

в) винесення відповідного рішення, в якому відображається інформація, отримана на всіх вищезазначених етапах і стадіях.

У справі про адміністративне правопорушення поліцейський може винести постанови про: накладення адміністративного стягнення; застосування заходів впливу, що застосовуються до неповнолітніх; закриття справи (ч. 1 ст. 183 КУпАП). У випадку перегляду справи чи оскарження постанови (рішення) уповноважений орган: залишає постанову без зміни, а скаргу – без задоволення; скасовує

постанову і надсилає справу на новий розгляд; скасовує постанову і закриває справу або змінює захід стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, з тим, однак, щоб стягнення не було посилено (ст. 293 КУпАП).

Для того, щоб правильно кваліфікувати те чи інше правопорушення, необхідно послідовно проходити всі стадії адміністративно-правової кваліфікації правопорушень з дотриманням процедурних правил її проведення³⁸⁰.

Основу процесу кваліфікації будь-якого адміністративного правопорушення, будь-то діяння, за складом правопорушення схоже на дрібне хуліганство, доведення неповнолітнього до стану сп'яніння чи ворожіння в громадських місцях, мають становити основні положення догматичного характеру, якими суб'єкт правозастосування неодмінно повинен керуватися під час проведення кваліфікації адміністративного правопорушення. Такі «постулати» в юридичній науці мають назву принципів.

Систему принципів кваліфікації адміністративних правопорушень, зокрема у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, складають такі принципи: а) законності; б) рівності громадян перед законом; в) публічності; об'єктивності; г) вичерпності; г) персоналізації; д) повноти адміністративно-правової кваліфікації; е) вирішення суперечних питань на користь особи, дії якої кваліфікуються; є) недопустимості пред'явлення подвійного обвинувачення у вчиненні адміністративного правопорушення; ж) незмінності; професіоналізму; з) своєчасного та швидкого реагування на адміністративне правопорушення та здійснення його кваліфікації; и) збереження стійкого співвідношення інтересів держави, суспільства та громадянина; і) відмежування адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічного порядку та публічної безпеки від недиференційованих кримінальних правопорушень; ї) використання, розроблення та удосконалення методологічної бази кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері публічної безпеки та порядку; й) урахування міжнародного досвіду здійснення кваліфікації правопорушень у сфері публічної безпеки та порядку.

Принцип законності полягає в тому, що вся інформація про адміністративне правопорушення, включаючи повідомлення або. Таким чином, діяння особи-правопорушника необхідно кваліфікувати за тими нормами адміністративного законодавства, які діють на момент вчинення адміністративного правопорушення, не припускаючи кваліфікацію за аналогією. А отже, слід застосовувати лише ту адміністративну норму, яка прямо передбачена законом.

Одержання доказів та інформації про протиправне посягання на публічний порядок та публічну безпеку іншим способом, наприклад, у процесі патрулювання, повинна бути одержана виключно законним шляхом. В іншому випадку останнє не може враховуватись під час кваліфікації адміністративного правопорушення. Принцип законності також вимагає обов'язкового врахування обставин, за яких адміністративна відповідальність виключається. Відповідно до ч. 2 ст. 58 Конституції України «ніхто не може відповідати за діяння, які на час їх вчинення не визнавалися законом як правопорушення». Таким чином, діяння особи-правопорушника необхідно кваліфікувати за тими нормами адміністративного законодавства, які діють на момент вчинення адміністративного правопорушення, не припускаючи кваліфікацію за аналогією. А отже, слід застосовувати лише ту адміністративну норму, яка прямо передбачена законом.

Принцип рівності громадян перед законом та органом (посадовою особою, яка проводить кваліфікацію адміністративного правопорушення) впливає з ч. 1 та 2 ст. 24 Конституції України: «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками».

Принцип публічності кваліфікації адміністративного правопорушення полягає в тому, що уповноважені органи (посадові особи) здійснюють її

офіційно, від імені держави. Тільки така кваліфікація приведе до правових наслідків.

Принцип об'єктивності кваліфікації адміністративного право-порушення виключає суб'єктивну оцінку уповноваженого органу (посадової особи), що її здійснює. Під час проведення кваліфікації необхідно керуватися виключно інформацією про обставини спра-ви, яка отримана з додержанням принципу законності.

Принцип вичерпності гарантує кваліфікацію адміністративного правопорушення за такою правовою нормою в межах КУпАП, яка остаточно буде описувати його склад, за обов'язкової умови поси-лання на відповідну частину, пункт, підпункт застосованої статті.

Принцип персоналізації вимагає від суб'єкта кваліфікації прово-дити її, враховуючи особливості та індивідуальні ознаки як кожного адміністративного делікту, так і кожної особи правопорушника, що існують на момент вчинення адміністративного правопорушення та під час здійснення адміністративно-правової кваліфікації.

Принцип повноти кваліфікації забезпечує необхідність враху-вання усіх без винятку діянь, які вчинила особа. Застосування яко-гось вибірного підходу чи кваліфікація окремої частини вчинених діянь – неприпустимі.

Принцип вирішення суперечних питань на користь особи, дії якої кваліфікуються, безпосередньо закріплений у ч. 3 ст. 62 Конституції України, відповідно до якої докази, які одержані незаконним шля-хом, не можуть складати основу обвинувачення, як і припущення³⁸³. Так, коли уповноваженого суб'єкта виникають сумніви щодо квалі-фікації адміністративного правопорушення, він зобов'язаний тлу-мачити останні не інакше як на користь обвинуваченого.

Принцип недопустимості пред'явлення подвійного обвинувачен-ня у вчиненні адміністративного правопорушення впливає зі ст. 61 Конституції України: «Ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопо-рушення»³⁸⁴. Тобто адміністративне правопорушення, що посягає на сферу публічної безпеки та порядку, не може кваліфікуватися за однією нормою КУпАП, якщо до цього під час проведення іншої кваліфікації діяння особи вже визначена норма, яка охоплює і вка-зане вище правопорушення.

Принцип незмінності кваліфікації захищає від її довільної (не-обґрунтованої, безпідставної) зміни. Підставами, за яких допуска-ється зміна кваліфікації, є: здійснення помилки під час кваліфікації, яка стала чинником, що призвів до неправильної кваліфікації; зміни обставин справи: виникнення нових чи визнання незаконними вже встановлених; викриття факту проведення завідомо неправильної кваліфікації, тобто факт зловживання особи, якій надано право державою проводити кваліфікацію адміністративних правопору-шень у сфері публічної безпеки та порядку.

Принцип професіоналізму тісно переплітається з принципом публічності. Суб'єкти, які проводять кваліфікацію, повинні мати достатні теоретичні знання та професійні навички для її здійснен-ня, оскільки юридичні наслідки

проведення офіційної кваліфікації у будь-якому разі впливають на особу через призначення адміністративного покарання за вчинене правопорушення. До того ж необхідно

створити належну теоретичну базу у вигляді методологічних порад, роз'яснень, листів тощо, які будуть орієнтувати посадових осіб на здійснення правильної кваліфікації та пояснювати, як правильно розв'язувати спірні питання під час кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері публічної безпеки та порядку.

Принцип своєчасного та швидкого реагування на адміністративне правопорушення та здійснення його кваліфікації повинен до-тримуватися у процесі виявлення адміністративного делікту й по-лягати в швидкій та адекватній його кваліфікації. У такому випадку суб'єкт кваліфікації зможе припинити правопорушення та попередити його нове вчинення, при цьому не порушивши права та свободи правопорушника. Особливе значення цей принцип має у сфері публічної безпеки та порядку, тому що тут важливу роль відіграє як право, так і мораль: суб'єкт кваліфікації, взаємодіючи з правопорушником у цьому процесі (на місці вчинення правопорушення), по-винен не тільки правильно кваліфікувати проступок, а й донести негативні наслідки кваліфікації та взагалі самого проступку до правопорушника. Більшість таких правопорушень вчиняються у громадських місцях, а тому їх припинення зазвичай проходить на очах багатьох людей, правильні дії суб'єкта кваліфікації за таких обставин можуть стати гарним прикладом некоректної поведінки для інших і тим самим попередити виникнення нових адміністративних правопорушень. Своєчасність та швидкість реагування на будь-яке адміністративне правопорушення, що посягає на громадський порядок і громадську безпеку, обумовлені тим, що при вчиненні таких адміністративних правопорушень, як куріння тютюнових виробів у заборонених місцях (ст. 175-1 КУпАП), придбання самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення (ст. 177 КУпАП), розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді (ст. 178 КУпАП), правопорушник може легко скрити вчинене ним правопорушення. Наприклад, сигарету можна викинути, пляшку із спиртним напоєм – заховати, приблизно така ж ситуація виникає з предметами азартних ігор (картами, гральними костями тощо).

Принцип збереження стійкого співвідношення інтересів держави, суспільства та громадянина. Панування публічного порядку та публічної безпеки – це завдання держави, виконанням якого забезпечується збереження інтересів суспільства в цілому й окремо кожного громадянина, це основа збереження належного рівня життя в країні. Тому так важливо зберігати цей взаємозв'язок під час проведення адміністративної кваліфікації правопорушень.

Принцип відмежування адміністративних правопорушень у сфері забезпечення публічного порядку та публічної безпеки від не-диференційованих кримінальних правопорушень забезпечує правильне застосування адміністративного законодавства та накладення таких санкцій, які будуть

відповідати вчиненому правопорушенню й таким чином сприятимуть утвердженню прав і свобод громадян.

Принцип використання, розроблення та вдосконалення методо-логічної бази кваліфікації адміністративних правопорушень у сфері публічної безпеки та порядку обґрунтовується важливістю стабільності таких явищ, як публічний порядок і публічна безпека, що дозволяє підтримувати належний рівень функціонування держави, взаємодію держави і суспільства та сталий розвиток останнього, що забезпечується в тому числі завдяки здійсненню правильної кваліфікації правопорушень у цій сфері.

Принцип урахування міжнародного досвіду здійснення кваліфікації правопорушень у сфері публічного порядку та безпеки по суті впливає з попереднього принципу. Ураховуючи те, що Україна сьогодні стала на шлях великих реформ, які не можуть не торкнутися адміністративної діяльності й які впроваджуються, спираючись на міжнародний досвід успішних країн Європи та Америки, процес кваліфікації адміністративних проступків у сфері публічної безпеки та порядку повинен відповідати сучасним міжнародним стандартам, щоб «механізм кваліфікації адміністративних правопорушень» працював у взаємозв'язку з новим реформованим законодавством.

Визначення принципів адміністративно-правової кваліфікації, без перебільшення, відіграє велику роль, оскільки вони не тільки покладаються в основу вироблення правил щодо пошуку відповідних норм адміністративного законодавства, які підлягають застосуванню, а й втілюються в суворі вимоги кваліфікації адміністративних правопорушень, відхилення від яких тягне за собою вихід за межі правового поля.